Αθήνα 21,12,1984

Ορισμένες παρατηρήσεις και κάποια πορίσματα

Υπάρχουν μερικές αξιωματικές διαπιστώσεις που βγαίνουν από την ιστορική εμπειρία και πρέπει οπωσδήποτε να ληφθούν υπ'όψιν γιά να βγούν σωστά συμπεράσματα.

Α) Η γεωργία στα πλαίσια της διαδικασίας σώρευσης του κεφαλαίου, φθίνει επειδή αυξάνει η παραγωγικότητά της καταλήγοντας να είναι τομέας υπόλοιπο.

Β) Η αύξηση της παραγωγικότητας στη γεωργία διεθνώς που οδήγησε στην πληθοπαραγωγή, είχε σαν συνέπεια τη διεθνοποίηση της αγοράς των αγροτικών προϊόντων. Το αποτέλεσμα της Κίνησης αυτής είναι ότι η εσωτερική αγορά είναι πλέον περιορισμένη και ότι η αγροτική παραγωγή αντιμετωπίζει σχεδόν ολοκληρωτικά τη διεθνή αγορά, με συνέπειες : 1) Την υπερπαραγωγή επειδή πολλές χώρες παράγουν το ίδιο προϊόν και το προσφέρουν στη διεθνή αγορά, 2) Τη μείωση των τιμών σαν αποτέλεσμα της υπερπαραγωγής, 3) Οξύ ανταγωνισμό στον οποίο επικρατούν εκείνες οι χώρες που έχουν υψηλά παραγωγικότητα, και άρα μπορούν να προσφέρουν το προϊόν σε χαμηλώτερη τιμή.

Γ) Τρίτο και βασικό ο διεθνής καταμερισμός εργασίας στην γεωργία. Και στη γεωργία ισχύει η αρχή του σχετικού συγκριτικού πλεονεκτήματος που προσδιορίζεται από εδαφοκλιματικούς αλλά και πολιτικούς (εθνικούς λόγους αυτάρκειας) παράγοντες.

Η αναδιάρθρωση των καλλιεργειών σε εθνικό επίπεδο είναι έτσι αναγκαία και αποτελεί ίσως το βασικώτερο πρόβλημα μιάς πολιτικής ανάπτυξης στα επόμενα χρόνια.

Δ) Θα πρέπει να κατανοηθεί ότι ενώ η Κρατική Προστασία της αγροτικής παραγωγής αποτελεί πιά αναγκαίο θεσμό, δεν αφορά όμως παραδοσιακές καλλιέργειες. Επιδότηση ή στήριξη της γεωργίας σημαίνει καθοδήγηση και κατεύθυνση σε νέες καλλιέργειες εντασσόμενες στο μερίδιο της Χώρας από τον διεθνή καταμερισμό εργασίας και ταυτόχρονα προστασία κατά το μεταβατικό στάδιο.

.. // ..

Ε) Διάκριση μεταξύ ατομικής και ιδιωτικής πρωτοβουλίας. Η ιδιωτική πρωτοβουλία δεν πρέπει να συγχέεται με την ατομική και προσωπική πρωτοβουλία.

Ζ) Στρατηγική ανάπτυξης του συνεταιριστικού τομέα της οικονομίας στο χώρο της γεωργίας (αγροτοβιομηχανικός συνεταιρισμός) εισήγηση κ.κ. Πράτσου - Δαμιανού.

Η) Ο συνεταιριστικός τομέας έχει νόημα μόνον εάν είναι ανταγωνιστικός εάν δηλ. μπορεί να αναπαράγεται. Από την άποψη αυτή βοηθά την ανάπτυξη της συνεταιριστικής δράσης.

Θ) Ο συνεταιριστικός τομέας, μπορεί να δημιουργηθεί μόνον με την βοήθεια του κράτους εφ'όσον αποτελεί επιλογή του.
Μετά την φάση στήριξης θα πρέπει να είναι ικανός να υφίσταται αυτόνομα, με άλλα λόγια να είναι ανταγωνιστικός.

Ι) Συνεταιρισμοί και κέρδοι.
Εχει περάσει πιά η εποχή όπου οι συνεταιρισμοί στηρίχθηκαν στην αρχή μη επιδίωξης κέρδους επειδή ήταν αμυντικοί μηχανισμοί αδύνατων παραγωγών.
Με την ανάπτυξη των καπιταλιστικών συνθηκών και την επικράτηση των αρχών της αγοράς τέτοιες απόψεις οδηγούν τους συνεταιρισμούς σε μορφές κοινωνικοποίησης των ζημιών. Η ηθική αξία αλληλεγγύη, τελικά ισχύει μόνο κάτω από συνθήκες απόλυτης φτώχειας. Κάτω από συνθήκες υλικού πλούτου έστω και σχετικού η αλληλεγγύη είναι κοινότης συμφέροντων.

Κ) Κατευθύντήρια γραμμή αγροτικής πολιτικής.
Λύση στο πρόβλημα της χώρας μας αποτελεί η συνεταιρισμένη αγροτική εκμετάλλευση κ.λ.π. (εισήγηση κ. Σημίτη, ΠΑΣΕΓΕΣ, 1984).

Συνέπεια της κυβερνητικής πολιτικής στήριξης του συνεταιριστικού κινήματος κατά το μεταβατικό στάδιο :

- Συμμετοχή των συνεταιριστικών οργανώσεων στα κέντρα λήψης των αποφάσεων, (πρόταση του κ. Αλεξόπουλου).
- Οικονομικά κίνητρα στο νόμο 1262. Τα κίνητρα αυτά αναφέρονται σε επιχορηγήσεις, επιδότηση επιτοκίου και αυξημένες αποσβέσεις.
- Με το νόμο 1416/84, θεσπίστηκε η απ'ευθείας εκποίηση δημοτικών και κοινοτικών ακινήτων σε συνεταιρισμούς γιά ικανοποίηση αναγκών τους.

Δεοχεία

- Με το νόμο 1409/84, θεσπίστηκε το καθεστώς πληρωμής των οικονομικών ενισχύσεων στους παραγωγούς, μέσω των γεωργικών συνεταιρισμών. Με την πρακτική αυτή, οι παραγωγοί πληρώνονται ταχύτατα χωρίς άσκοπες μετακινήσεις.

Ανάρχία

Οι συνεταιριστικές οργανώσεις που ασχολούνται με την παραπάνω εργασία, παρακρατούν ένα ποσοστό 2% κατά την πληρωμή, γεγονός που συντελεί στην αύξηση των εσόδων τους και στη διεύρυνση των δραστηριοτήτων τους.

- Παροχή ενισχύσεων στους παραγωγούς που παραδίδουν τα προϊόντα τους στους συνεταιρισμούς. Στους συνεταιρισμούς που αναλαμβάνουν την διάθεση, εμπορία και διακίνηση αγροτικών προϊόντων, δίδονται ενισχύσεις 1.500.000 εκ.δρχ. και 4.000.000 εκ.δρχ. με βασική προϋπόθεση να ασχολείται γεωτεχνικός επιστήμονας.

- Θεσμικά μέσα - νομοσχέδια (Σημίτης)

Είναι γνώστης της κατάστασης που επικρατούσε στο Συνεταιριστικό Κίνημα πριν το 1981. Οι περισσότερες οργανώσεις απλώς έκαναν συντήρηση των δραστηριοτήτων τους και πολλές λειτουργούσαν με αρνητική καθαρή θέση.
Σήμερα πολλές έχουν ακολουθήσει πορεία εμπρός, άλλες ακόμη βρίσκονται στο "νεκρό σημείο", και άλλες ζούν με τα παθητικά του παρελθόντος.
Είναι αρκετές όμως οι Συνεταριστικές Οργανώσεις που ξεφεύγουν από τη στατικότητα και μπήκαν στη μέση της αγοράς.